

Doçentlik Jürisi için Sunuş: Araştırma ve Eserler

Alper Duman
İzmir Ekonomi Üniversitesi, Ekonomi Bölümü

June 9, 2013

- ▶ Ekonomi optimizasyonun ötesinde bir sosyal bilimlidir.
- ▶ Gelişme ekonomisi ekonominin alt kolu değil ekonomiyi de kapsayan daha geniş bir disiplinlerarası bir alandır.
- ▶ Dinamik ve kurumsal analiz başattır.
- ▶ Siyaset bilimi, sosyoloji, antropoloji, sosyal psikoloji ve tarih olmazsa olmaz bileşenlerdir.

Genel Çerçeve

- ▶ Gelişme ekonomisini birbiriyle ilişkili, bazı durumlarda örtüşen ama farklı kuramlar ve yöntemlerle incelenebilecek dört ana sahaya ayırabiliriz.
- ▶ Kurumlar: Yazılı veya çoğunlukla yazılı olmayan oyunun kuralları
- ▶ Bireysel ve Kollektif Aktörler: Firmalar, dernekler, devlet organları, sendikalar
- ▶ Ekonomik Politikalar: Enflasyon hedeflemesi, teşvik, rekabet politikaları
- ▶ Üretim Faktörleri, Örgütsel Formlar ve Teknoloji

- ▶ Tezimde farklı kurumsal düzenlemelerde (örneğin enformelliğin yaygın olduğu ekonomilerde) bireysel ve kollektif aktörlerin firmaları ve örgütsel formları nasıl seçtikleri ve bu tercihlerin ekonomik performansa etkileri tartışılmıştır.
- ▶ İlk makalede yazılım ve hukuk hizmetleri karşılaştırılarak ilkinin anonim şirketlere doğru evrilirken neden diğerinin ortaklıklara dayandığı incelenmiştir.
- ▶ Ağ dışsallıklarının önemi vurgulanmıştır.

- ▶ İkinci makalede enformel ve formel finansman çerçevesinde küçük işletmelerin tercihlerini nasıl yaptıkları ve bu tercihlerin ekonomik performansa (yatırım ve kazanç) etkileri analiz edilmiştir.
- ▶ Üçüncü makalede iki kişilik mikro firmalarda bu iki kişinin farklılık göstergelerinin örgütsel form tercihinde etkisi olup olmadığı, eğer varsa bu tercih sonrası ekonomik performansın etkilenip etkilenmediği tartışılmıştır.

Güneyin Büyüme Motorları

- ▶ Makalede Türkiye, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Brezilya'nın kurumsal yapı, kolektif aktörler ve ekonomi politikaları bağlamında ekonomik performansları incelenmiştir.
- ▶ Vurgulanan temel mesele kurumsal yapılarla ekonomik politikaların tamamlayıcılık ilişkisidir.
- ▶ Kolektif aktörler (özel sektördeki firmalar, sendikalar) kurumsal yapıları ve ekonomik politikaları dikkate alsalar da bunlara mahkum değildirler.
- ▶ Karşılıklı tamamlayıcılığın olmadığı ya da kolektif aktörlerin uzun dönemde ekonomik politikaların güvenilirliğini sorguladığı durumlarda ekonomik performans ölçütlerinde (büyüme, işsizlik ve enflasyon) istenilen sonuç alınamaz

Doğrudan Yabancı Yatırımlar ve Ekonomik Büyüme

- ▶ DYY ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki iki yönlüdür.
- ▶ Bu iddianın ampirik bir analizi 23 OECD ülkesi için 1975-2004 arasında kalan dönem baz alınarak GMM metoduyla yapılmıştır.
- ▶ Bulgular iddiayı doğrudan niteliktedir.

Reel Döviz Kuru ve İstihdam

- ▶ Reel Döviz kurunun düzeyi ve dalgalanışı ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkilere odaklanan çok sayıda çalışma olmasına karşın istihdam üzerindeki etkisine pek bakılmamıştır.
- ▶ Emek yoğunlu kanalı üzerinden makale bu ilişkiye odaklanmaktadır. 1975-2005 tarihleri arasında yirmi gelişmekte olan ekonomi ele alınmıştır.
- ▶ Temel bulgu değerlendirilen döviz kurunun istihdam düzeyine negatif bir etkide bulunduğuudur.

Sendika Ücret Primleri

- ▶ Sendikalar kollektif aktörler olarak işgücü piyasasında önemli rol oynarlar.
- ▶ Türkiye için çalışmalar oldukça az ve sadece OLS yöntemiyle yapılmışlardır.
- ▶ Makalede TUIK'in 2006 Kazanç Anketi kullanarak hem işkolları hem de olduğu kadarıyla firma özellikleri kontrol edilerek sendika priminin ekonometrik bir analizi yapılmıştır.
- ▶ Yenilik PSM (Eğilim Skoru Eşleştirmesi) yönteminin kullanılmasıdır.
- ▶ Sonuçta sendikaların özel sektörde kamu sektörüne göre daha fazla bir avantaj sağladığı bulunmuştur.

Finansal Serbestleşme ve Firma Finansmanı

- ▶ Firmaların sermaye yapıları ve yatırım finansman tercihleri gelişme açısından önem taşımaktadır.
- ▶ Finansal serbestleşmenin hem Türkiye'de hem de dünya ölçeğinde finansman kısıtlarını kaldırıp firmaların kaldıracağı oranlarını artıracak iddia edilmiştir.
- ▶ Makalede bu iddia tartışılmış ve bunun genelde ve Türkiye özelinde doğru olmadığı gözlenmiştir.
- ▶ Öz kaynaklar ve karlar önemini sürdürmektedir. Son dönemde gözlenen özel sektör tasarruflarındaki düşüşün de bu bulguyla ilişkisi dikkate alınmalıdır.

Girdi-Çıktı Ağları

- ▶ Girdi-Çıktı tabloları sektörler arasındaki etkileşimi resmetmektedir.
- ▶ Türkiye için 2002 Girdi-Çıktı tablosu bir ağ haline getirilmiş ve sektörler toplulaştırılarak (58'den 17'ye) aradalık merkezi ölçütleri hesaplanmıştır.
- ▶ Bu ölçütler bir sektörün rastsal akımlardan potansiyel olarak ne denli etkilenebileceğini gösterebilmektedir.
- ▶ Bu ölçütlerin sektörlerin 2005-2011 tarihleri arasındaki büyüme dalgalanmalarını açıklayabilme gücü test edilmiş ve bu yönde güçlü bulgular elde edilmiştir.

Basılan Eserler, Devam Eden Çalışmalar ve Gelecek Araştırma Programı

- ▶ Alper Duman and Arne Heise (2011), "A Modern Governance Approach to Macroeconomic Policy" in "Growth Engines of the South-SABT in Comparison", Arne Heise eds., Peter Lang -International Academic Publishing, ISBN 978-3-631-62070-0 hb. (Hardcover)
- ▶ Alper Duman ve Gül Ertan Özgüzer, (2012), "An Input-Output Analysis of Rising Imports in Turkey", Ekonomik Yaklaşım, 84:23, 39-54. Index Scholar endeksli
- ▶ İlker Arslan ve Alper Duman (forthcoming), "A Network Approach to SMEs Check Payment System in Turkey", İktisat, İşletme ve Finans, SSCI endekli
- ▶ Alper Duman ve Efe Postalıcı (to be submitted), "Corporate Board Networks in Turkey", New Perspectives on Turkey